

VYTAUTO DIDŽIOJO
UNIVERSITETO
ŠVIETIMO
AKADEMIJA

Ikimokyklinis ugdymas tampa visuotiniu. Kaip pasiruošti?

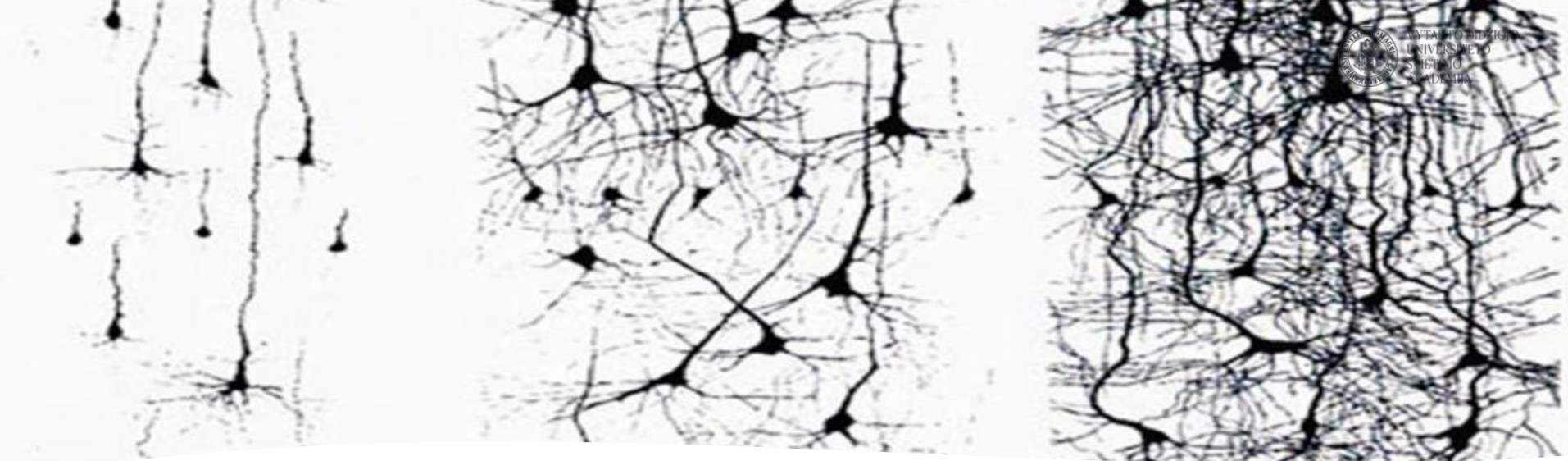
Doc. dr. Birutė Autukevičienė

Konferencija „Ikimokyklinio ugdymo švietimo pokyčiai“
2023 m. balandžio 26 d.

Išsilavinimas 360°

Pranešimo temos

- Ankstyvojo ugdymo svarba ir nauda
- Visuotinio ugdymo įvedimas Lietuvoje, su tuo susiję iššūkiai
- Kokie iššūkiai laukia mokytojo palapsniui įvedant visuotinį ikimokyklinį ugdymą
- Kaip plėsti ikimokyklinio ugdymo aprėptį
- Ugdymo kokybės užtikrinimas visiems vaikams

Ką apie ankstyvąjį ugdymą sako tyrimų duomenys?

- Pastaraisiais metais aktyviai atliekami neuromokslo tyrimai rodo, kad ankstyvieji vaiko gyvenimo metai yra intensyvaus mokymosi ir sparčios raidos laikotarpis, kai per trumpą laiko tarpą vaiko smegenyse įvyksta didžiulių pokyčių.
- Per pirmuosius gyvenimo metus vaiko smegenys vystosi stulbinančiu greičiu – apytiksliai 700 naujų neuronų jungčių susiformuoja per vieną sekundę.
- Moksliniais tyrimais įrodyta, kad šis procesas priklauso ne tik nuo įgimtų genetinių ypatumų – reikšmingą įtaką raidai turi ankstyvoji vaiko patirtis, santykiai su suaugusiais, aplinka ir ankstyvasis ugdymas

Vaiko raida ir ugdymas

Senasis požiūris	Naujais smegenų tyrimais grindžiamas požiūris
Kūdikystės ir ankstyvosios vaikystės patirtis turi mažą poveikį tolimesniam suaugusiojo smegenų struktūros ir gebėjimų vysymuisi	Kūdikystės ir ankstyvosios vaikystės patirtis turi lemiamos reikšmės suaugusiojo smegenų struktūrai bei gebėjimams.
Saugus vaiko prierašumas prie suaugusiojo sukuria palankias sąlygas vaiko vystymuisi ir mokymuisi.	Saugus vaiko prierašumas prie suaugusiojo ne tik sukuria palankias sąlygas vaiko vystymuisi ir mokymuisi, bet ir tiesiogiai padidina vaiko gebėjimą mokytis.
Smegenų vystymasis yra linijinis: smegenų gebėjimas gauti ir apdoroti informaciją bei keistis tolygiai didėja vaikui augant.	Smegenų vystymasis nėra linijinis: egzistuoja senzityvūs įvairių žinių ir skirtingų gebėjimų periodai . (pvz. Nuo antrųjų iki penktųjų gyvenimo metų smegenyse susidaro didžiausias skaičius sinapsių, kurios atlieka pagrindinį vaidmenį mokymosi procese užtikrindamos ryšį tarp nervinių ląstelių. Šiuo augimo periodu smegenys gali, vadinamojoje kritinėje ar jautrioje fazėje, identifikuoti geriausiai kalbos mokymuisi tinkamas sritis ir jungtis bei ten įtvirtinti vartojamas kalbas).
Kūdikio smegenys yra mažiau aktyvios negu studento.	Iki trejų metų vaiko smegenys dukart aktyvesnės nei suaugusiojo. Vaikui augant, jo smegenų aktyvumas mažėja.

	Vaikai	Tėvai	Visuomenė, valdžia
Ugdymo pasiekimai (kognityviniai ir nekognityviniai)	<ul style="list-style-type: none"> - Aukštesni pasiekimai ir spartesnė raida - Mažesnis antramečiavimas - Mažiau laiko praleista specialiajame ugdyme - Aukštesnis išsilavinimas - Geresnė savijauta 	<ul style="list-style-type: none"> - Galimybės toliau mokytis 	<ul style="list-style-type: none"> - Didesnė dalis išsilavinusios visuomenės - Sumažintos išlaidos tam tikroms švietimo paslaugoms
Darbo rinka	<ul style="list-style-type: none"> - Geresnės įsidarbinimo galimybės - Didesnis atlyginimas ir kitos ne finansinės paskatos 	<ul style="list-style-type: none"> - Aktyvesnis dalyvavimas darbo rinkoje (ypač motinų) - Didesnis uždarbis 	<ul style="list-style-type: none"> - Mažesnis nedarbas - Didesnės mokesčių pajamos - Mažesnės išlaidos įvairioms išmokoms
Skurdas / įtrauktis	<ul style="list-style-type: none"> - Mažesnis skurdo ir nelygybės rizika - Didesnė įtrauktis 	<ul style="list-style-type: none"> - Mažesnis skurdo rizika 	<ul style="list-style-type: none"> - Mažiau skurdo - Mažesnis nelygybė - Didesnė socialinė sanglauda
Sveikata	<ul style="list-style-type: none"> - Geresni sveikatos rodikliai 		<ul style="list-style-type: none"> - Mažiau išlaidų sveikatos politikai
Baudžiamoji justicija	<ul style="list-style-type: none"> - Mažiau piktnaudžiavimo ir nusikalstamo elgesio atvejų - Trumpesnis kalėjimo laikas 	<ul style="list-style-type: none"> - Mažiau nusikalstamo elgesio atvejų 	<ul style="list-style-type: none"> - Mažesnės išlaidos baudžiamajai justicijai

Moksliniai tyrimai (Vandenbroeck et al., 2018) rodo, kad vaiko dalyvavimas ankstyvajame ugdyme be kitų privalumų yra susijęs su ilgalaikėmis pasekmėmis.

Asmens lygmeniu tai siejama su ateityje gaunamomis didesnėmis pajamomis, aukštesniu išsilavinimu, geresne socialine integracija ir geresne sveikata.

Visuomenės lygmeniu taip pat galime matyti daug naudos, pradedant mažesnėmis išlaidomis gerovei ir kovai su nusikalstamumu, baigiant didesnėmis mokesčių pajamomis ir socialine sanglauda. Akivaizdu, kad nauda yra visaapimanti ir ilgalaikė, be to nustatyta, kad, vaikams lankant ikimokyklinio ugdymo institucijas, tėvams (ypač mamoms) sudaromos geresnės galimybės įsitraukti į darbo rinką.

Kas lemia mokymosi rezultatus?

- Ikimokyklinio ugdymo įstaigos lankymas;
- Ankstyvoji matematinė patirtis;
- Gebėjimo atlikti ankstyvasias raštingumo užduotis pradėjus lankyti mokyklą;
- Gyvenamosios vietos gyventojų skaičius;
- Turtinė padėtis.

http://www.smm.lt/svietimo_bukle/docs/PIRLS2011.pdf

http://www.smm.lt/svietimo_bukle/OECD_PISA_PISA_2009_skaitymo_gebėjimų_užduočių_pavyzdžiai_2011

- Institucinis ikimokyklinis ugdymas išskiriamas kaip nepaprastai svarbus visos švietimo sistemos etapas, nes išplėtota ikimokyklinio ugdymo institucijų sistema padeda užkirsti kelią ankstyvame vaiko gyvenime atsirasti įgūdžių spragoms (pagrindinė kovos su nelygybe ir švietimo stoka priemonė)
- Ikimokyklinio ugdymo svarba visiems vaikams, o ypač – augantiems nepalankioje socioekonominėje aplinkoje. Prieiga prie ikimokyklinio ugdymo atveria tokiems vaikams galimybę ateityje pasiekti tokių pačių mokymosi rezultatų, kaip ir vaikams iš šeimų, nepriskiriamų rizikos aplinkai

2019 m. gegužės 22 d.
Europos Sąjungos
Taryba paskelbė
rekomendaciją „Dėl
kokybiškų
ikimokyklinio ugdymo
ir priežiūros sistemų“

Užtikrinti, kad
ikimokyklinio ugdymas
būtų prieinamas, įperkamas
ir įtraukus.

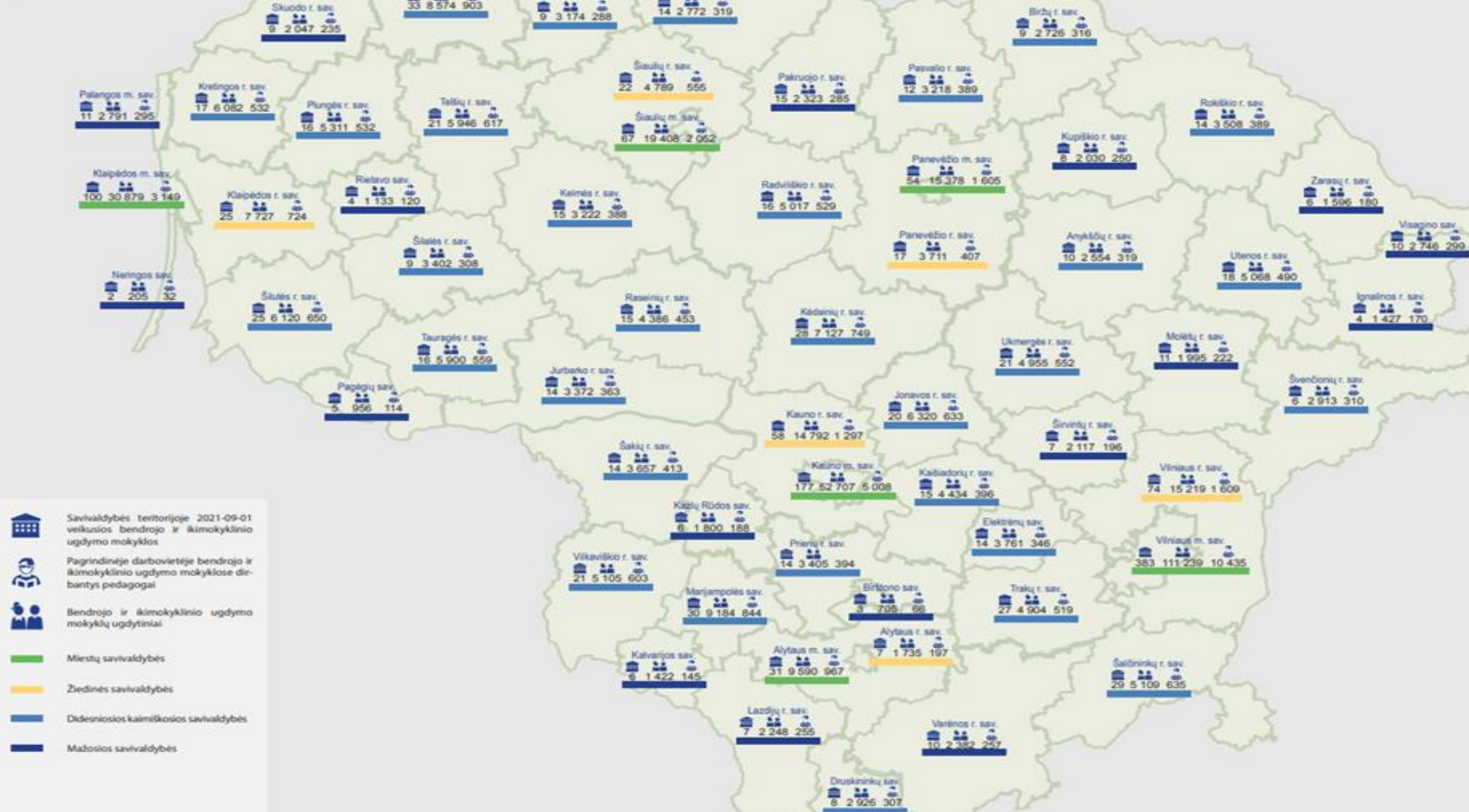
Visuotinis ikimokyklinis ugdymas Lietuvoje

- nuo 2023 m. rugsėjo 1 d. visuotinis ikimokyklinis ugdymas nustatomas vaikams nuo ketverių metų,
- nuo 2024 m. rugsėjo 1 d. – vaikams nuo trejų metų.
- nuo 2025 m. rugsėjo 1 d. ugdymas taps visuotinis vaikams nuo dvejų metų.
- Šiuo metu tik septynios Europos Sąjungos valstybės (Danija, Vokietija, Estija, Latvija, Slovėnija, Suomija ir Švedija) ir Norvegija užtikrina galimybę dalyvauti ikimokyklinio ugdymo programoje, iškart pasibaigus vaikų priežiūros atostogoms.

- Visuotinis ikimokyklinis ugdymas reiškia, kad kiekvienam atitinkamo amžiaus ikimokykliniui turi būti užtikrinta vieta ugdymo įstaigoje.
- Švietimo valdymo informacinės sistemos duomenys rodo, kad 2020-2021 m. dalyvaujantys ikimokykliniame ugdyme vaikų (0-5 m.) dalis 61,9 proc. (mieste - 74.1 proc. , kaime - 32.8 proc.). Vilniuje – 67,3 proc.
- Lietuvoje įvedamas visuotinis ikimokyklinis ugdymas nėra tapatus privalomam ikimokykliniam ugdymui. Sprendimą dėl savo vaiko siuntimo ugdytis pagal ikimokyklinio ugdymo programą, kaip ir tai, kurioje savivaldybėje įsikūrusioje ugdymo įstaigoje, kurioje ugdymo įstaigoje ar nuo kokio amžiaus norėtų ugdyti savo ikimokyklinuką, nuo 2025 m., kaip ir anksčiau, priims tik vaiko tėvai. Savivaldybės įpareigos užtikrinti vaikams galimybę ugdytis.
- Prognozuojama, kad iki 2025 metų savivaldybėse būtų reikalinga įrengti papildomai apie 6,5 tūkst. vietų grupėse. Nelankančių ugdymo įstaigas 2–5 metų vaikų skaičius yra didesnis nei 18 tūkstančiai.

Savivaldybių švietimo mastai

- Savivaldybės teritorijoje 2021-09-01 veikusios bendrojo ir ikimokyklinio ugdymo mokyklos
- Pagrindinėje darbuovietėje bendrojo ir ikimokyklinio ugdymo mokyklose dirbantys pedagogai
- Bendrojo ir ikimokyklinio ugdymo mokyklų ugdytiniai
- Miestų savivaldybės
- Žiedinės savivaldybės
- Didesniosios kaimiškosios savivaldybės
- Mažosios savivaldybės

Iššūkiai

- Tarptautinių mokinių pasiekimų tyrimų rezultatai rodo **didelį atotrūkį tarp Lietuvos pradinukų gebėjimų**. Be to, nors apie mokinių iš skirtingos socialinės ekonominės aplinkos pasiekimų atotrūkį tyrėjai kalba jau daugelį metų, veiksmingų jį mažinančių priemonių mūsų šalyje vis dar trūksta. O ir esamos priemonės, tokios kaip toliau nuo ugdymo įstaigos gyvenančių vaikų vežiojimas į ugdymo įstaigas, ne visada yra užtikrinamos. Todėl šiuo metu vis dar yra **vaikų iš socialinę riziką patiriančių šeimų, kurie neugdomi pagal ikimokyklinio ugdymo programas**.
- **Pedagoginių darbuotojų trūkumas**. Ne vienos tarptautinės studijos rezultatai rodo, kad sėkminga ikimokyklinio ugdymo plėtra priklauso ne tik nuo įrangos, naujų pastatų, mokymo priemonių, bet ir nuo esamo pedagoginio personalo išlaikymo ir naujų, kvalifikuotų specialistų pritraukimo. Lietuvoje šiuo metu pastebimas tokių specialistų trūkumas, ir jis, pagal STRATA prognozes, išliks ir ateityje. Dėl numatomo ikimokyklinio ugdymo ankstinimo ir specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių vaikų įtraukimo prognozuojamas didelis ikimokyklinio ugdymo ir švietimo pagalbos specialistų poreikis (pvz. naujai kuriamoms ikimokyklinio ugdymo grupėms reikėtų 220 naujų ir jau šiuo metu sunkiai randamų švietimo pagalbos specialistų, o jį dar labiau didins darba (dėl išėjimo į pensiją ar kitų priežasčių) paliekantys specialistai. Nesprendžiant šios problemos, ikimokyklinio ugdymo plėtra, ypač atskiruose šalies regionuose, gali susidurti su dideliais iššūkiais.

Kaip plėsti ikimokyklinio ugdymo aprėptį

- planuojama ikimokyklinio ugdymo infrastruktūros plėtra (ikimokyklinio ugdymo grupių steigimas, naujų įstaigų atidarymas)
- nevalstybinių ugdymo įstaigų, teikiančių ikimokyklinio ugdymo paslaugas, plėtra (kol kas šią galimybę išnaudoja mažiau nei pusė šalies savivaldybių)
- steigti ikimokyklinio ugdymo grupes bendrojo ugdymo mokyklose. Tai ypač pasiteisina kaimo vietovėse. Taip pat būtina skatinti bendrojo ugdymo mokyklose dirbančius ikimokyklinio ugdymo mokytojus siekti aukštesnių kvalifikacinių kategorijų, taip pat užtikrinti kuo platesnę švietimo pagalbos specialistų pagalbą bendrojo ugdymo mokyklose ugdomiems ikimokyklinukams.
- vienas iš būdų į ikimokyklinį ugdymą įtraukti vaikus iš socialinę riziką patiriančių šeimų yra privalomo ikimokyklinio ugdymo skyrimas (PRIVALOMO IKIMOKYKLINIO UGDYMO NUSTATYMO IR SKYRIMO TVARKOS APRAŠAS. Įsak.Nr. V-735/A1-208)
- specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems vaikams taip pat svarbu kuo anksčiau pradėti institucinį ikimokyklinį ugdymą. Tačiau įstaigos turi būti pasirengusios (tiek infrastruktūros, tiek personalo požiūriu) priimti šiuos vaikus.
- skatinti nevalstybinių ugdymo įstaigų savininkus, kad jie daugiau dėmesio skirtų jų mokyklose dirbančių ikimokyklinio ugdymo mokytojų kvalifikacijos tobulinimui. ŠVIS duomenimis, 2021 m. spalio 1 d. iš nevalstybinėse ugdymo įstaigose dirbančių 1 152 ikimokyklinio ugdymo pedagogų tik 5 (0,43 proc.) įgiję mokytojo metodininko arba mokytojo eksperto kvalifikacinę kategoriją.

Kaip plėsti ikimokyklinio ugdymo apreptį

- Lietuvoje ikimokyklinio ugdymo programa įgyvendinama **įvairaus tipo įstaigose**: ikimokyklinio ugdymo įstaigose, bendrojo ugdymo mokyklose, universaliuose daugiafunkciuose centruose, daugiafunkciuose centruose, specialiosiose mokyklose, specializuotuose centruose, kompleksinių paslaugų centre, universitete ir profesinio mokymo įstaigoje. Plečiantis įstaigų tipams, atsiranda ir didesnis poreikis skirtingo pobūdžio įstaigas pritaikyti ikimokyklinio ugdymo reikmėms

Ankstyvasis vaikų ugdymas pridėtinę vertę duoda tik tada, kai jis yra kokybiškas

- **Kokybiškas vaikų ugdymas yra visuomenės gerovės kūrimo pagrindas, daugelio šalių švietimo prioritetas**
- “Kokybė yra edukacinę realybę nusakanti reliatyvi sąvoka, grindžiama vertybėmis ir lūkesčiais, suprantama kaip dinamiškas, tęstinis ir demokratiškas procesas” (Europos komisija, 2019)
- Kokie iššūkiai laukia mokytojo palaiptams įvedant visuotinį ikimokyklinį ugdymą?

Ką vadiname kokybišku ugdymu?

Struktūrinė kokybė

Reikalavimai darbuotojų kvalifikacijai

Reikalavimai ugdymo programai

Reikalavimai dėl vaikų sveikatos ir saugumo

Vaikų ir darbuotojų skaičiaus santykis

Grupės dydis

Finansavimas

Proceso kokybė

Vykdomos ugdymo programos kokybė (veiklų pobūdis ir įvairovė)

Darbuotojų ir vaikų tarpusavio sąveikos ir bendravimo pobūdis

Vaikų tarpusavio bendravimo pobūdis

Žaidimo, kaip ugdymo(si) metodo, vieta ugdymo procese

Teikiamų ugdymo ir priežiūros paslaugų integracija

Tėvų aktyvumas įstaigos veikloje

Kasdienės veiklos praktikos kokybė

Vaiko pasiekimų vertinimas, dokumentavimas

**Kokybiško ikimokyklinio ar
priešmokyklinio ugdymo siekti
padeda
(N. Milotay, 2015)**

- *požiūrio į vaiką ir vaikystę keitimas,*
- *vaikų balsų girdėjimas,*
- *ugdymo proceso kokybės didinimas,*
- *tėvų dalyvavimo ugdymo procese skatinimas, partnerystių stiprinimas*

1. Pagarba vaikų teisėms, rūpyba, dalyvavimas ir gerovė; Teisingumas ir lygybė

- **Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo šerdis yra**
- Vaiko gerovė, jo teisių pripažinimas
- Aktyvus, autentiškas, patirtinis vaiko dalyvavimas ugdymosi procese
- Pagarba ir pasitikėjimas vaiku pripažįstant jo nuomonę, poreikius
- Vaikų įvairovė, vadinasi ir ugdymo būdų įvairovė, ugdymosi sąlygų įvairovė
- Vaiko mokymąsi pripažįstant kaip aktyvų prasmių kūrimo remiantis asmenine patirtimi procesą. Vaikas, kaip ir suaugęs žmogus, pats kuria savo asmenybę, žinojimą ir pažinimo galias, o mokymosi pagrindas yra idėjų ir faktų apie pasaulį asmeninė interpretacija per savų vertybių, „teorijų“ ir tikėjimų apie pasaulį prizmę (Semple,2000; Sommer et al., 2010).

2. Vaikų kognityvinis, socialinis ir emocinis, fizinis, kūrybinis ugdymasis

- **Visuminis vaiko ugdymasis.** (Ugdymasis subalansuojamas, kad vaikų emocinės, socialinės, fizinės, pažinimo, kūrybos potencinės galios plėtotųsi harmoningai: siekiama balanso tarp atskirų ugdymosi sričių, tarp individualaus ir grupinio ugdymo(si), tarp gamtinės ir žmogaus sukurtos aplinkos kontekstų. Užtikrinama vaikų ugdymosi ir ugdymo dermė, mokytojams atpažįstant vaikų mokymosi būdus ir priderinant skirtingo amžiaus bei gebėjimų vaikams tinkančius ugdymo metodus).
- **Vaiko žaidimas** - svarbiausias vaiko socialinio, emocinio ir kognityvinio ugdymosi variklis. Tam, kad vaikas žaistų, jis turi turėti kultūrinio kapitalo. Tai jo ugdymosi, mokymosi ir gerovės pagrindas. Siekiama vaikų ugdymosi vienovės ir balanso tarp savarankiško vaiko žaidimo, žaismingo mokymosi ir mokymo.
- **Vaiko ir pedagogo dialogu grindžiamą sąveiką** (Vaikas ir mokytojas yra lygiaverčiai ikimokyklinio ugdymo proceso kūrėjai. Geri tarpusavio santykiai ir glaudus dialogiškas bendravimas yra sėkmingo ugdymo(si) prielaida).

3. Kokybiškas ikimokyklinis ugdymasis atitinka tris būtinas UDM sąlygas:

- 1) vaikai mokosi susidomėję ugdymo veikla ir turiniu - to pasiekama sužadinus teigiamas vaikų emocijas, kurios stiprina valią ir atmintį.
- 2) vaikai turi galimybę informaciją gauti įvairiais būdais, nes jie priima, suvokia ir analizuoja informaciją skirtingai.
- 3) vaikai turi galimybę savarankiškai įvairiais būdais panaudoti naujas žinias ir pademonstruoti pasiekimus.

4. Patyriminis ugdymasis. Sukuriamos galimybės vaikams patiems visais pojūčiais patirti objektų savybes, ryšius, reiškinius, įvairius procesus, atrandant naujus dalykus, gilinant supratimą bei plėtojant gebėjimus. Patyriminis ugdymasis padeda atrasti skirtingas saviraiškos kalbas ir savitą raiškos stilių. Patyriminių veiklų pagrindas yra mokymasis darant: pačiam stebint gamtos reiškinius, auginant augalus, konstruojant, mokantis važinėti triračiu, modeliuojant, kuriant. Patyriminio ugdymosi procesas skatina vaikų smalsumą, aktyvumą, savarankiškumą, dalinimąsi atradimais. Patyriminio ugdymosi metu aktualus tiek ugdymosi procesas, tiek ir jo rezultatas. Labai svarbus yra savo ir kitų patirčių ir atradimų reflektavimas.

5. Ugdymosi aplinka (kontekstas) – tai vaikams aktuali, atvira jų iniciatyvoms, dėmesį patraukianti, kviečianti veikti, estetiškai patraukli aplinka. Kontekstą sudaro provokuojanti idėja, veiklai įkvepiantis iššūkis, priemonė (natūrali, skaitmeninė). Būtinasis netikėtumo momentas. Visa tai skatina autentiškus vaikų sumanymus, palaiko ilgalaikį domėjimąsi ir supratimo gilėjimą.

Tiesioginis vadovavimas vaiko veiklai	Proaktyvus pedagogo vaidmuo
Konkrečios veiklos pasiūlymas vaikams	Ugdymosi konteksto sukūrimas patyrimui, tyrinėjimui, atradimams, kūrybai
Konkrečių medžiagų ar priemonių veiklai parinkimas (dažnai – visiems vaikams vienodų)	Provokacijos, iššūkio situacijos sukūrimas įsitraukimui, tyrinėjimui, kūrybai ir kt.
Konkrečių veiklos žingsnių nurodymas	Vaiko interesų, iniciatyvų, idėjų palaikymas
Patarimai, pagalba, pamokymai, kad veikla būtų atlikta kuo tiksliau pagal pavyzdį	Pokalbiai, diskusijos, samprotavimai, refleksijos, panaudojant ugdymosi kontekste spontaniškai susikuriančias akimirkas
Stebėjimas, ar vaikas veiklą atlieka tinkamai	Veiklų moderavimas klausimais
Rezultato vertinimas pagal veiklos atlikimo tikslumą	Pastolių (paramos) savalaikis suteikimas, skatinant supratimą, mąstymą, kūrybą
Ir t.t.	Ir t.t.

Besikeičiantis pedagogo vaidmuo

Besikeičiantis pedagogo vaidmuo

- Pedagogas suteikia vaiko ugdymuisi struktūrą, **kelia vaiko ugdymosi tikslus ir numato pasiekimus / rezultatus.**
- Pedagogai yra **empatiški vaikams**, šiltai reaguoja į vaiko idėjas, pagalbos poreikį, vaiko fizinį kontaktą su jais
- Pedagogai pozityviai įvertina vaikų sumanymus, teikia ugdytis skatinantį **grįžtamąjį ryšį, demonstruoja entuziazmą**, susijusį su mokymusi, ir tuo pat metu mato vaiko **ankstesnę patirtį** (kaip vaikas elgėsi panašioje situacijoje anksčiau), **dabartinę patirtį** (kaip vaikas elgiasi dabar) ir **ateities pasiekimus** (tolesnio vaiko mokymosi kryptį ir pasiekimus).

Vietoj išvadų...

Einant visuotinio ikimokyklinio ugdymo keliu būtinos sutelktos pastangos

- valstybės,
- savivaldybių,
- konkrečių ikimokyklinių ugdymą organizuojančių įstaigų,
- ir mokytojų.

Mokymo grožis...

Naudota literatūra

- Kalvaitis A., Dubonikas G., Valavičiūtė S. Ikimokyklinio ugdymo infrastruktūros plėtra savivaldybėse. Galimybių studijos santrauka . 2022. Prieiga per internetą: [file:///C:/Users/User/Downloads/Ikimokyklinio-ugdymo-infrastrukturos-pletra-savivaldybese.-Santrauka-2022-08-12%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/User/Downloads/Ikimokyklinio-ugdymo-infrastrukturos-pletra-savivaldybese.-Santrauka-2022-08-12%20(1).pdf)
- ŠVIS duomenys. Prieiga per internetą: <https://www.svis.smm.lt/ikimokyklinis-ugdymas/>

Ačiū

Išsilavinimas 360°